

Oslo, 21. oktober 2021

Til Utdannings- og forskningskomiteen

Notat vedr. forslag til statsbudsjettet for 2022, innen utdanning- og forskningskomiteen

Den norske naturen, turkulturen og allemannsretten er viktige nasjonale verdier som vi må ta vare på. Friluftslivet utgjør dessuten en viktig arena for rekreasjon og fysisk aktivitet, som er åpen for alle, uavhengig av sosial klasse, form og fasong. Opplevelser i naturen er også godt for den psykiske helsen.

Friluftslivet kan derfor være en nøkkel til livskvalitet livet gjennom, men det kommer ikke av seg selv. Som så mye annet, er også friluftsliv en kulturell kompetanse som må læres, og skolen og frivillige friluftslivsorganisasjonene har en helt sentral rolle i dette arbeidet.

En times daglig fysisk aktivitet

I Hurdalsplattformen er det et mål om gradvis innføring av daglig fysisk aktivitet i skolen. Dette er svært positivt, og noe Norsk Friluftsliv har argumentert for i flere år. Det står også at skolene selv skal bestemme hvordan dette skal gjennomføres.

Tidligere regjering ønsket at den daglige fysiske aktiviteten skulle ivaretas av SFO. Dette vil vi advare mot, da SFO er en frivillig ordning som kun gjelder noen få klassetrinn. Får de ansvaret vil det medføre at ordningen kun vil komme en liten andel av elevene til gode.

Hvis man skal oppnå målet om en times aktivitet for alle barn på alle trinn, må vi bruke uteskole og aktive læringsmetoder i timene. Vi må også sørge for at skolegårder og uteområder er utformet på en måte som tilrettelegger for å få aktivitet i friminuttene.

Nye læreplaner legger opp til å ta i bruk nye læringsarenaer

1. august 2020 startet den gradvise innføringen av et nytt læreplanverk for grunnskolen og videregående opplæring. Undervisningen skal være mer praktisk rettet, mer aktiv og variert, og det er et prinsipp om at man skal ta i bruk varierte læringsarenaer.

I fremtiden vil uteområdene dermed få langt større pedagogisk betydning enn i dag. De vil bli en sentral læringsarena for å dekke ulike temaområder og et bredt spekter av aktiviteter, fra målrettet arbeid til spontan lek, som nevnes i læreplanverket. Norsk Friluftsliv mener det er problematisk at når nye skoler bygges, er kravene til innearealene godt regulert i lovverk, men elevenes uteområder ikke har samme status.

Nye varierte læringsarenaer påvirker læringsmetodene

Den nye læreplanen legger til rette for bruk av naturen som læringsarena i alle fag. Mer fysisk aktiv læring krever trygge lærerne med grunnleggende kompetanse i klasseledelse i uteskolen.

Uten utdanning eller etterutdanning i denne kompetansen, vil det også i fremtiden bare være et fåtall lærere som vil bruke metoden fysisk aktiv læring. En kompetanseheving vil bidra til at den enkelte lærer får større rom til å velge både mellom flere og mer aktive undervisningsmetoder. Det vil også gjøre lærerne bedre rustet til å ta i bruk varierte undervisningsarenaer, herunder naturen som læringsarena. Dette vil igjen bidra til at mange elever får bedre skoleresultater!

Forslag til merknader:

- 1. Vi ber komiteen gjennom en merknad understreke betydningen av store og varierte grønne utearealer i skoler og barnehager for trivsel, helse og lærelyst.*
 - Det bør innføres et minimumskrav til størrelse, kvalitet og innhold for utearealene i skolen, samt en nasjonal statistikk for uteområder i skoler og barnehager.
 - Det bør i tillegg gjennomføres gode pilotprosjekter som viser hva som fungerer for barnas helse og trivsel.
- 2. Vi ber komiteen om tilskudd til en e-læringsserie i regi av friluftslivsorganisasjonene, som kan hjelpe lærerne å gjøre undervisningen blir mer praktisk rettet, mer aktiv og variert, og bidra til at varierte læringsarenaer taes i bruk i tråd med LK20.*

Innhold vi kan bidra med:

- At skolene opparbeider gode fasiliteter, slik at uteklasserommet kan bli en naturlig del av skolen. Her sitter Det Norske Skogselskap på mye kunnskap og erfaring.
 - Fagspesifikke undervisningsopplegg i ulike fag, og på tvers av fagområder, med forankring i læreplanen. Friluftsrådene har undervisningsopplegg som kan tilpasses til e-læringsserien.
 - Formidle uteskole-didaktikk, og dekke kunnskapshullet om aktiv bruk av naturen som læringsarena i alle fag. Dette kunnskapshullet kan Norsk Friluftsliv ta ansvaret for i e-læringsserie som innebefatter uteskoledidaktikk med forankring i LK20.
 - Støtte og trygge lærerne i grunnleggende kompetanse i klasseledelse i uteskolen. DNT kan bidra med kompetanse på grunnferdigheter i friluftsliv.
- 3. Vi ber komiteen, gjennom en merknad, understreke betydningen av at lærere får mulighet til å tilegne seg nye kunnskap om aktive læringsmetoder som er tilpasset de nye læreplanene.*

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv